

A Vidékfejlesztési Program erdészeti intézkedései

Beszélgetés Kis Miklós vidékfejlesztési államtitkárral

Közeledve a jelenlegi európai uniós költségvetési ciklus végéhez fontos erdőgazdálkodói szakmai igény, hogy röviden áttekintsük a Vidékfejlesztési Program erdőgazdálkodáshoz rendelt jogcímein keresztül elérhető támogatások, források, a felhívások, a beadott pályázatok és a kifizetések aktuális helyzetét. Mindezeket a témákat érintve beszélgettünk a témákat érintve beszélgettünk a szakterületért felelős Kis Miklóssal, az Agrárminisztérium vidékfejlesztési államtitkárával.

– A 2014–20-as EU költségvetési ciklus ötödik évében hogyan értékeli a Vidékfejlesztési Programok részeként az erdőhöz, erdőgazdálkodáshoz rendelt jogcímeik megvalósulását?

– A Vidékfejlesztési Programban az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó intézkedések zömét 2016-ban hirdette meg az Irányító Hatóság. A tizenhárom felhívás közül jelenleg négy van nyitva.

Ezek közül szakaszos benyújtással „az erdősítés támogatása és az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások”, míg az egységes kérelem időszakában „az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása”, valamint a Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetésekre vonatkozó felhívások érhetőek el.

Az erdőgazdálkodásra fordítható mintegy 120 milliárd forintot keretösszegekből a meghirdetett felhívások esetében eddig több mint 17 ezer kérelem támogatásáról hozott döntést az Irányító Hatóság, 45 milliárd forint összegben.

Az erdészeti felhívásokra benyújtott kérelmek száma, összességében azt mutatja, hogy jól dolgoztunk, hiszen sikerült valóban olyan pályázatokat megjelentetnünk, amelyek az ágazat fejlesztését segítik elő.

– Az erdészeti jogcímeik esetében a támogatásokhoz a szakmai háttérrel a Földügyekért Felelős Államtitkárság erdőgazdálkodásért felelős főosztálya adja. Van-e és milyen az együttműködés a két államtitkárság között, mennyire tudják segíteni egymás munkáját?

– A Vidékfejlesztési Program erdészeti intézkedéseit, szakmai irányadó

szervezetek bevonásával, az agrártárca aktív részvételével dolgoztuk ki. Az előkészítés során elsősorban azt a kormányzati szándékot tartottuk szem előtt, hogy az erdőgazdálkodók a lehető legrövidebb időn belül elérhessék a pályázati forrásokat.

A felhívások megjelenését követően az Irányító Hatóság a jogszabályi és gazdálkodói környezethez való minél jobb alkalmazkodás céljából időről időre felülvizsgálja a pályázati kiírásokat, amelyhez továbbra is elengedhetetlen a Földügyekért Felelős Államtitkárság szakmai segítsége, valamint a NAIK Erdészeti Tudományos Kutatóintézetrel folytatott konzultáció.

A felhívások az elmúlt időszakban módosultak. Ennek egyik oka az erdő-törvény változása, másik pedig a beruházási költségek növekedése. Ezeket figyelembe véve az egyes kiírások támogatási összegeit módosítottuk, hogy ezzel is segítsük az erdőgazdálkodókat abban, hogy sikeres fejlesztéseket hajthassanak végre.

– Az erdőtelepítés, fásítás kiemelt kormányzati cél. Meglátása szerint milyen támogatáspolitikai eszközökkel lehetne ösztönözni a gazdálkodókat minél több erdő telepítésére?

– Az erdőtelepítés valóban fontos kormányzati cél. Ezért is hirdettünk meg külön erre a tématerületre felhí-

vást, aminek keretében már megítélünk 7,9 milliárd forintot, közel 4800 hektár erdőtelepítésre.

Ugyanakkor szeretnénk tovább javítani az intézkedés eredményességén, ezért hamarosan módosítjuk a kiírást. Ezt azonban meg kell előznie a Vidékfejlesztési Program ez évi módosításának.

Az Európai Unió Bizottságával többször is egyeztetünk az elmúlt fél év folyamán azokról a módosításokról, amelyek érintik az erdészeti intézkedéseket is. A tervezett változások pozitív irányba módosítják a gazdálkodói lehetőségeket, mind támogatás, mind pedig fajtahasználás tekintetében.

A Vidékfejlesztési Program 2019-es módosításának elfogadását követően az új támogatási elemeket a pályázati felhívásokban is meg tudjuk jeleníteni, amely reményeink szerint ösztönzőleg fog hatni a következő években is a pályázói kedvre.

– Saját magának is jelentős gazdálkodói tapasztalata van. Hogy látja, milyen hasznai vannak a magyar gazdák számára az erdők telepítésének, fásítások, fasorok létrehozásának?

– Hazánk számára a mezőgazdaság fontos nemzetgazdasági ágazat, amely súlyos környezetvédelmi problémákkal is küzd. Az erózióknak, deflációnak kitett területek nagysága évről évre nő.

Az intenzív gazdálkodás terhelő hatással van az élővilágra: Az utak mentén, a táblaszegélyeken egykor népszerű fasorok apránként megfogyatkoztak, pedig ezek az élőhely szempontjából is fontos szerepet tölthettek be, hiszen a mezővédő-, szél- és hófogó, árnyat adó út- és major menti fásítások méhlegelőként is szolgáltak.

A Vidékfejlesztési Program keretében a gazdálkodóknak az élőhely-fejlesztési célú nem termelő beruházások, valamint az agrár-erdészeti rendszerek felhívás keretében volt lehetőségük szántóföldi növénytermesztéssel együtt fásításra is.

A Vidékfejlesztési Program tervezése során ügyeltünk arra, hogy minden erdős intézkedés elérhető legyen a magán-erdő-gazdálkodóknak is, akik benyújthattak, illetve a még nyitott felhívások

esetében a mai napig is nyújthatnak be támogatási kérelmeket.

– *Az erdősítések megvalósításában problémát jelent, hogy a beadott pályázatok bírálata sok esetben késik, ami gátat szab a kifizetéseknek is. Emiatt megtorpanni látszik a beadott pályázatok mennyisége. Várható-e a pályázatok bírálatának és kifizetésének felgyorsítása?*

– Ebben a hétéves programozási ciklusban ügyfélbarát támogatási rendszert működtetünk, aminek keretében akár többszörös hiánypótlási-, adategyeztetési lehetősége is van a pályázóknak. Ez sajnos időigényes folyamat, de mindenképpen a gazdák érdekeit szolgálja.

A pályázati kérelmek feldolgozása során a Magyar Államkincstár minden esetben körültekintően jár el. A terület-alapú kérelmek értékelését keresztellenőrzéseknek kell megelőzniük, amelyet csak abban az esetben lehet lefolytatni, ha minden kérelem beérkezett egy adott támogatási időszakban.

Az Irányító Hatóság és a Magyar Államkincstár azon dolgozik, hogy ez a folyamat a lehető legrövidebb idő alatt lezáruljon, és a támogatói döntések meghozatalának ideje a kérelem beérkezésétől számítva csökkenjen.

– *A költségvetési ciklus hátralévő részében lehetséges-e átcsoportosítás az egyes jogcímek között? Terveznek-e átcsoportosításokat a népszerűbb intézkedésekre, hogy a rendelkezésre álló források az ágazati kereteken belül leghosszabb felhasználhatóak?*

– Az erdőgazdálkodásra fordítható források felhasználását az Irányító Hatóság felülvizsgálja és összeveti az egyes

intézkedésekre beérkezett igényekkel, az adott keretek felhasználási ütemével. Minden, a forrásátcsoportosítást érintő esetben a Földügyekért Felelős Államtitkárság Erdőgazdálkodásért Felelős Főosztály, valamint a szakmai szervezetek véleményét is kikérjük.

Az idei évi programmódosítás előtt is széles körben egyeztetünk a szakmai szervezetekkel az erdős intézkedésekről, hisz mindenkinek az eredményes forrásfelhasználás az érdeke. A Vidékfejlesztési Program záró éveitől kezdve valószínűleg lesz lehetőség forrásátcsoportosításra is, például az erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások támogatására.

– *Az új, 2020–27-es ciklusban változnak-e Vidékfejlesztési Program céljai,*

tervezik-e a pályázatok beadásának, elbírálásának, kifizetésének megreformálását?

– Az Európai Bizottság 2018. június 1-jén mutatta be a KAP 2021–2027-es időszakra vonatkozó jogszabályi javaslatát. A közvetlen támogatásokra és a vidékfejlesztésre vonatkozó szabályokat közös rendeletbe foglalták. Fontos hangsúlyozni, hogy ez a KAP-reformra vonatkozó tervezet egyelőre csak egy javaslatcsomag.

A tervezetről azonban az már most is elmondható, hogy a jelenlegi feltételek hátrányosan érintik Magyarországot, hiszen az Európai Bizottság számottevően csökkentené az agrár- és vidékfejlesztési forrásokat.

A vidékfejlesztésben kiemelt érdekünk amellett, hogy a teljes forrásösszeg ne csökkenjen az előző időszakhoz képest, hogy a vissza nem térítendő támogatások túlsúlya biztosított legyen, valamint fenntartsuk a jelenlegi támogatási intenzitásokat.

A vidékfejlesztési források felhasználása során a célok tekintetében a jelenlegi tagállami rugalmasságot fenn kívánjuk tartani. Továbbra is célunk, hogy a vidékfejlesztési támogatások között az erdőgazdálkodásra fordítható keretek a jövőben is hangsúlyosan jelenjenek meg és az erdőgazdálkodóknak is legyen lehetőség biztosítékmentes előleg fizetésére.

Terveink szerint a 2021–2027-es időszakban is megmaradna valamennyi jelenleg is alkalmazott intézkedés lehetősége. Azonban mindezek érvényre juttatása terén még nagyon komoly tárgyalások állnak előttünk.

Nagy László

